

Theorie en lastige woorden les 3 – blad 1

Doel: Om te lezen

Op deze markt in Zuid-Frankrijk verkoopt een boer zijn groenten.

Kleine boeren

Als er geen boeren waren, moesten we iedere dag ons eigen eten zoeken. Daarom is er land- en tuinbouw. Met landbouw zorgen de boeren ervoor dat er voedsel is dat we kunnen kopen. Er zijn verschillende soorten landbouw. In de bergen is het lastig om met grote machines te rijden. Daarvoor is de grond te steil en te ongelijk. Daarom zijn de boerenbedrijven in bergachtige gebieden vaak niet zo groot. De boeren bewerken hun

grond met de hand of met een kleine tractor. Bergboeren hebben voornamelijk vee, zoals koeien en geiten. Van de melk maken ze bijzondere kaasjes. Hun producten verkopen ze op de markt of aan restaurants en winkels in de buurt. Ze produceren voor de **lokale markt**. Soms hebben ze een eigen winkeltje in hun boerderij. De knoflook in jouw spaghettisaus is waarschijnlijk niet door deze **kleine boeren** verbouwd.

lokaal

In dezelfde plaats.

de lokale markt

Het verkopen van producten in de buurt waar ze verbouwd of gemaakt zijn.

de kleine boer

Een boer met kleine akkers die voor de lokale markt produceert.

Heel veel voedsel

Heb jij vanochtend een boterham gegeten? Die boterham is gemaakt van meel, fijngemalen graan. Graan is een heel belangrijk voedingsmiddel. Het groeit bijna overal in Europa. Alleen in het uiterste noorden is het daarvoor te koud. Toch komt het meeste graan uit Frankrijk, vooral uit Noord-Frankrijk. We noemen het weleens de graanschuur van Europa. Het land is er vlak en het klimaat en de grond zijn precies goed voor het

verbouwen van graan. Er zijn gigantisch grote graanakkers en met enorme machines wordt het graan geoogst. De akkers zijn eigendom van grote landbouwbedrijven. We zeggen ook wel: van **grote boeren**. Zoveel graan hebben de Fransen zelf niet nodig. Het meeste verkopen de boeren aan andere landen, zoals Nederland. Dat heet **export**. Ook boeren en tuinders in andere landen doen aan export, bijvoorbeeld van aardbeien en tomaten.

Met een grote maaidorser wordt het graan geoogst.

de grote boer

Een boer met grote akkers die één soort gewas verbouwt voor de export.

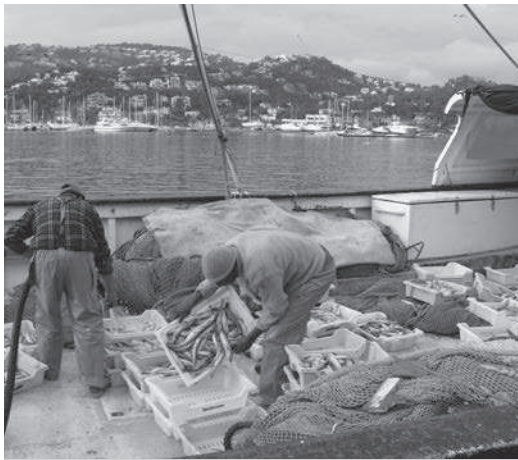
de export

Producten verkopen aan mensen in andere landen.

1 3

Theorie en lastige woorden les 3 – blad 2

Doel: Om te lezen

Franse vissers sorteren de vissen die ze gevangen hebben.

Dieren als voedsel

Terwijl jij op school zit, verkopen vissers in Zuid-Europa hun vangst van de afgelopen nacht. Op de lokale markt bieden ze versgevangen inktvissen, krabben en vissen aan. De volgende nacht varen ze weer met hun bootjes langs de kust. Op de Noordzee en de Atlantische Oceaan zijn veel grotere vissersboten aan het werk. Deze **trawlers** blijven wel een week op zee en zijn een soort varende visfabrieken. Ze vangen

duizenden kilo's vis per dag. De vis wordt op de boten zelf schoongemaakt en ingevroren. De vissers verkopen hun vangst aan grote vishandelaren en winkels. Deze grote vissersschepen vangen vaak meer vis dan er elk jaar bijkomt. Dat heet **overbevissing**. Daardoor dreigen vissoorten te verdwijnen. Om dat te voorkomen, wordt er elk jaar precies afgesproken hoeveel vissers mogen vangen.

de trawler

Een grote vissersboot.

de overbevissing

Meer vis vangen dan er elk jaar bijkomt.

Het verhaal van...

Een Nederlandse wijnboer

Daan is een Nederlandse wijnboer in Zuid-Frankrijk. Hij vertelt: 'In 1997 nam ik deze wijngaard over van een Franse boer. Ik verbouw nu tien verschillende druivensoorten en ik heb drie mensen in dienst. We werken al jaren biologisch. Dat betekent dat we geen bestrijdingsmiddelen of kunstmest gebruiken. Onkruid halen we zelf weg. We schoffelen of branden het weg. Schadelijke insecten bestrijden we zoveel mogelijk op

een natuurlijke manier. Van de druiven maken we wijn. Om wat bij te verdienen, geven we rondleidingen aan toeristen en organiseren we proeverijen en picknicks in de wijngaard. We verhuren ook vakantiehuisjes. Als je het leuk vindt, kun je in de herfst zelfs druiven bij ons komen plukken! Ik wil niet meer terug naar Nederland. Dat warme klimaat hier bevalt me prima!'

Daan brandt het onkruid weg. Zo hoeft hij geen gif te gebruiken.

schoffelen

Onkruid wieden met behulp van een schoffel. Ook maak je de grond los, wat goed is voor het land.